

Compliance er godt - kontrol er bedre

Indsats: Compliance-rapporterne viser, at masser af penge kan hentes hjem til samfundet med den rette indsats. Derfor forkert at droppe alt for meget kontrol, siger flere. Ros fra tidligere skatteprofessor Ole Bjørn for, at rapporterne er blevet lavet.

Her i bladet har der tidligere været omtale af SKATs compliance-rapporter - undersøgelserne af borgere og virksomheders efterrettelighed. 22.000 er blevet undersøgt, og ca. 300 medarbejdere i SKAT har i halvandet år haft travlt med opgaven. Rapporterne afslører, at der er et reguleringspotentiale på 6 mia. for lønmodtagere og 15 mia. i forhøjelsespotentiale hos virksomhederne. Ikke småpenge.

Rapporterne kom sidst på foråret, og en del har forsøgt at læse dem. Har du? Hvis du har læst og forstået disse rapporter, har du et godt hoved og en udpræget sans for detaljer og statistisk sprogbrug. Skatterevisorforeningens formand Leo Holm er en af dem, som har læst rapporterne.

Han synes måske nok, at der er lidt problemer med ordet 'signifikant', der i hans verden betyder 'vigtig' eller 'betydelig', men som i statistikkens verden betyder 'sandsynligvis sand'.

"Bare fordi det er sandt, betyder det her ikke nødvendigvis, at det er vigtigt. Det er forvirrende", siger han med et glimt i øjet.

Godt med indsigt

En anden, som har læst Compliance-rapporterne er tidligere skatteprofessor og formand for Ligningsrådet, Ole Bjørn.

Han roser SKAT for at have lavet noget nyt:

"Vores viden om, hvad der foregår i det skatteforvaltningsretlige system er forbavsende ringe. Man opkræver 800 mia. kroner uden at ret mange ved, hvad der foregår i organisationsstrukturen. De, som har beskæftiget sig med skat, har mest set på skatteret eller den økonomiske disciplin, mens forvaltningsdisciplinen ikke har været undersøgt. Derfor er det tilfredsstillende, at man nu kan skaffe sig et overblik, og jeg hilser compliancemodellen velkommen på den måde", siger Ole Bjørn.

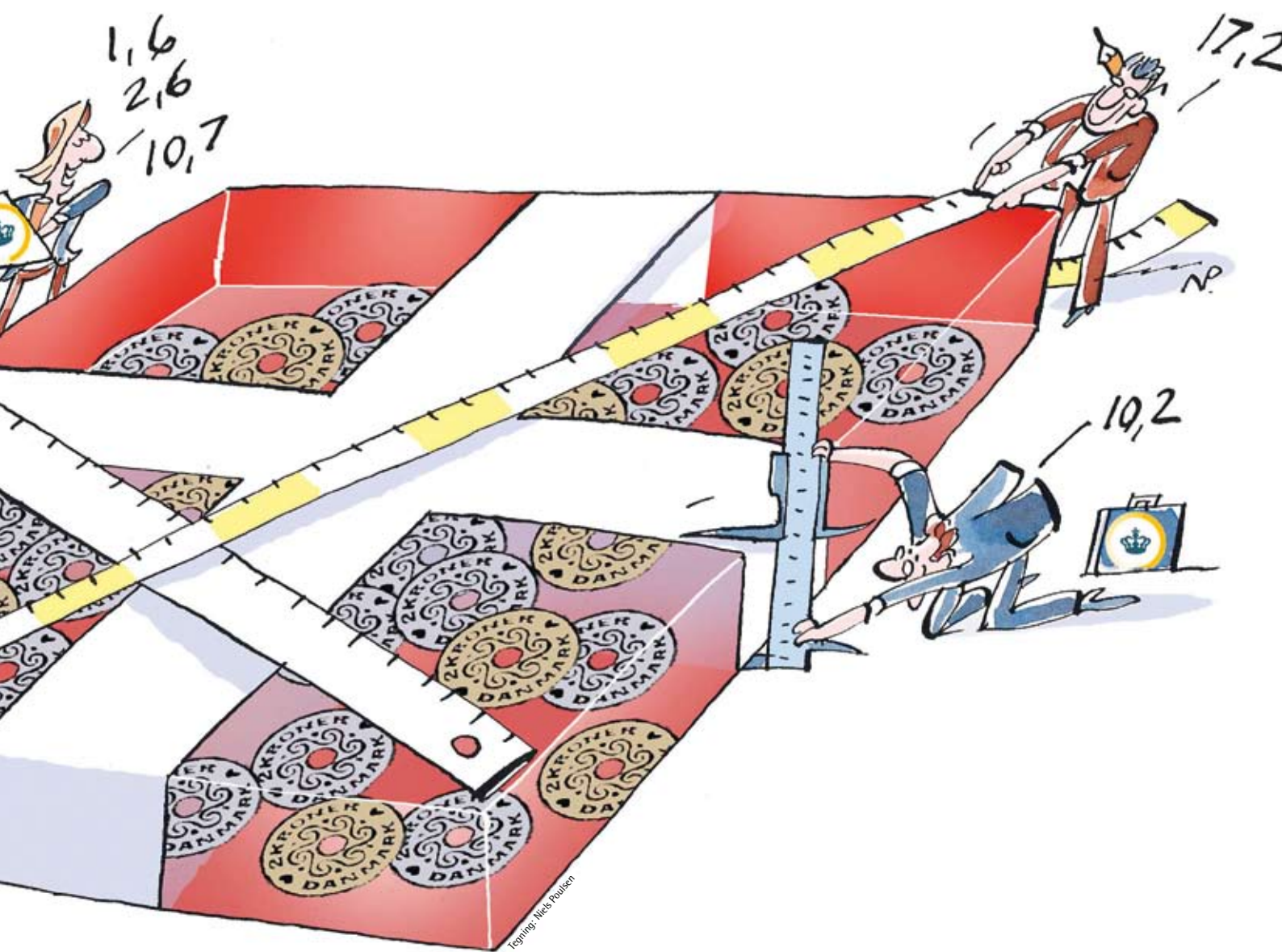
Han fremhæver, at man med rapporterne nu ved mere om, hvor fejlkilderne er.

"Det muliggør at sætte ind overfor de væsentligste misforståelser og fejl. Desuden får man et billede af, hvem modspillerne er, hvordan de opererer og kan gå efter de vær-

---

Af journalist
Irene Scharbau, DJ
irene@scharbau.com

---

ste, hvilket er princippet i den nye strategi. Desuden får vi viden om områder, der er håbløse. Administrationen af kursgevinstloven og aktieavancebeskatningen er så fejlbehæftet, at lovgivningen må laves om, eller man må etablere indberetningssystemer. Ellers har man to åbenlyse fejkilder”, siger Ole Bjørn.

Han mener, at rapporterne viser, hvad vi før kun formodede, men at tallene også er så små, at man ikke må overfortolke budskaber som f.eks., at de er mest efterrettelige i Nordjylland. Desuden mener han, man skal være forsigtig med at fokusere alt for meget på det røde og gule segment.

”Rapporterne afslører, at der er fejl i 42 procent af de erhvervsdrivendes selvangivelser. Det vil ikke være uden omkostninger, at man flytter indsatsen til de virkelig slemme. Det har en pris, at man freder nogle grupper, hvor risikoen for at blive opdaget bliver forsvindende lille”, siger han.

Vil ikke måles

Ole Bjørn er modstander af SKATs målemetode med skattegabets.

”Det er en upræcis størrelse og totalt uegnet til at give overblik over SKATs arbejde. Jeg mener, at når man bruger skattegabets, er det, fordi man ikke vil måles. Indsatsen i SKAT er for nedadgående. Det er et minus ved organisationsammenlægninger, at man starter med et betydeligt kompetencetab og fald i produktionen. De opstillede måltal viste tidligere en betydelig indsats, og man vil ikke måles på det samme, for så ville vi se en katastrofal udvikling i tallene. Så man har valgt det mest umålelige, som man ikke kan måles på. Når det går op for det politiske system, at man ikke kan følge med i, hvad der foregår i SKAT, så tror jeg, der kommer noget nyt”, siger Ole Bjørn.

Han tror, politikerne ville få et langt bedre indblik i arbejdet i SKAT, hvis man målte på

“

Jeg mener, at når man bruger skattegabets, er det, fordi man ikke vil måles.

Ole Bjørn

”

“

Hvis jeg var politiker eller beslutningstager, ville jeg da synes, at det var ganske tankevækkende, at der snydes og laves fejl for et lige så stort beløb, som der udføres sort arbejde for.

Leo Holm

”

antallet af kontroller, dybden i dem og kompleksiteten, samt målte på provenuet.

”Jeg ønsker SKAT alt godt, da jeg har været med i mange år, men mit hjerte bløder, når jeg betragter nedskæringerne af kontrolintensiteten. Det kan godt være, man ikke skal have de sidste 3.000 medarbejdere og den gammeldags brød-ligning, men samfundet kommer til at betale. Om 25 år er der ingen til at lave kontrollerne. Skatterevisorerne er en uddøende race og er væk om 15 år. Det vil kaste lange skygger i mange år. Det er fint med compliance, men min erfaring siger, at tillid er godt, men kontrol er bedre, når vi taler om at opdrage borgerne til at betale skat”, siger Ole Bjørn.

Guldgåsen

Også Skatterevisorforeningens Leo Holm har tænkt sit.

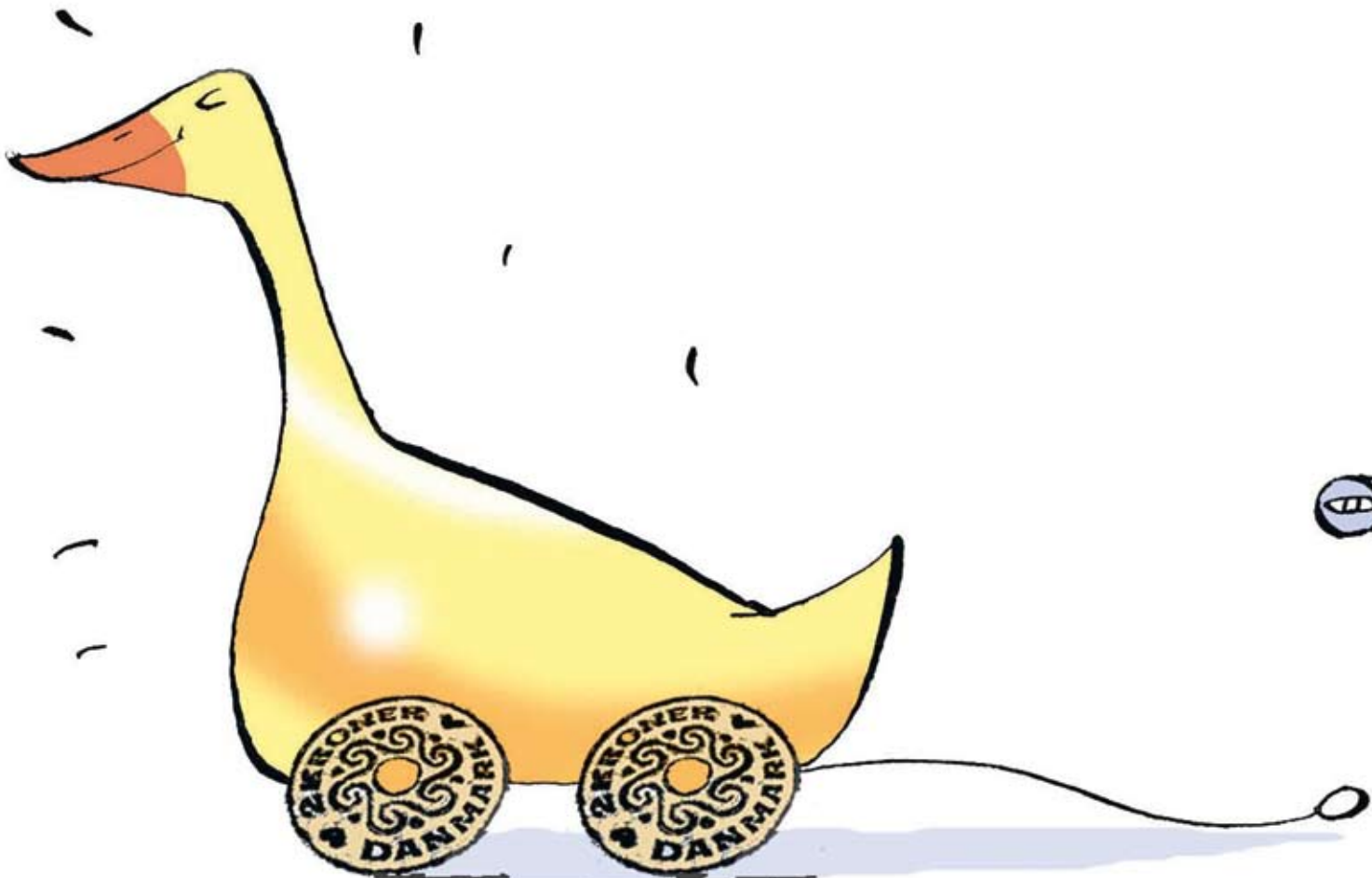
Generelt har han været overrasket over de absolutte summer i reguleringer, man faktisk kan finde, når man undersøger borgerne og virksomhederne.

”35 mia. kr. i skattegab - det er altså mange penge. Det fremtræder måske ikke særligt overbevisende i rapporterne. Hvis jeg var politiker eller beslutningstager, ville jeg da synes, at det var ganske tankevækkende, at der snydes og laves fejl for et lige så stort beløb, som der udføres sort arbejde for. Dette skattegab kunne indkræves relativt let af skattemyndighederne, hvis der var det fornødne antal ressourcer til opgaven. Man kan vel godt sige, at guldgåsen ligger lige foran SKAT til at plukke til velfærdssamfundet – hvis det ønskes, men det er selvfølgelig en politisk prioritering”, siger han.

Undres over fejl

Hos de statsautoriserede revisorer siger formanden for foreningens skatteudvalg, John Bygholm, at man bifalder compliancetanken:

”Det er fornuftigt i højere grad at styre centralt fra, hvad SKATs organisation skal beskæftige sig med. Måske er skattegabets ikke den smarteste måde at opgøre den enkeltes resultater på, men kontroltanken var gået over

gevind. Det blev mere, hvem der var dygtigst til at lave forhøjelser. I den ideelle verden skulle SKAT hellere forklare borgerne, hvordan de undgår at lave fejl", siger han.

John Bygholm har skimmet de to compliance-rapporter, men vil sætte sig mere ind i fejlangivelserne.

"Det undrer os meget, at 42 procent af de selvstændige skulle lave fejl. Det er ikke det billede, vi har. Hvis man benytter en autoriseret revisor, skulle vi gerne kende reglerne. Vi rådgiver til at selvangive korrekt. Det er klart, at vi har drøftet resultaterne, og jeg forventer, at vi på medlemsmøder næste år vil gøre opmærksom på fejltyperne. Det er navnlig i enkelte brancher der optræder mange fejl, og som man som revisor bør være opmærksom på. Og vi vil naturligvis se på, om det er fejl, der kan diskuteres", siger han.

Det komplicerede samfund

I compliance-rapporterne opereres med flere forklaringer på skattegabets, og flere udgaver, alt efter om det er numerisk, beregnes ud fra en bottom-up-metode, som det bliver i Dan-

mark eller nationalregnskabsmetoden. Forskellige skattegab præsenteres, alt efter om sort arbejde er regnet med. Der er i rapporterne gjort meget ud af forklaringerne, men statistik er statistik, og forklaringer som "Signifikansniveauet er den accepterede sandsynlighed for fejlagtigt at forkaste nulhypotesen, når den i virkeligheden er sand", er forklaring på et meget højt niveau. En ting er, at man som borger ikke har en chance for at forstå, hvad SKAT kommunikerer. En anden ting er, at mange medarbejdere også har svært ved at forstå det. Og er det ikke et problem?

"Jo", siger Ole Bjørn.

"I de 40 år jeg har arbejdet med skat, har alle ministre sagt, at hjertet banker for forenkling, men alle har forladt en butik, som så værre ud! Vi skal erkende, vi lever i et kompliceret samfund og dermed har et kompliceret skattesystem. Jeg har forståelse for, at systemet må laves om. Men jeg håber, organisationsændringerne bliver mere beskedne fremover. Hver gang jeg møder nogle fra SKATs organisation, er de frustrerede. Det ser ikke ud til, at der er ret mange glade medarbejdere tilbage", siger han.

“

Jeg har forståelse for, at systemet må laves om. Men jeg håber, organisationsændringerne bliver mere beskedne fremover.

”

Ole Bjørn

Tegning: Niels Poulsen

Skattegabets stiger

I den seneste orientering til Folketingets skatteudvalg konstaterer SKAT, at det ambitiøse mål om at holde skattegabets på 3,1 procent ikke holder. Skattegabets angives nu til 3,9 procent i underdeklareret personlig indkomst. 1999-2002 var år med et lavt skattegab, men de tæller ikke længere med i den rullende fem-årsopgørelse af skattegabets og kaldes i øvrigt et historisk lavpunkt.

At skattegabets er en diffus størrelse, medgiver SKAT selv:

"Det er vigtigt at understrege, at målingerne af den samlede underdeklaration af personlig indkomst er forbundet med usikkerhed. Dette indebærer, at det er vanskeligt at lægge for stor vægt på udviklingen fra år til år. Derimod kan man godt over en årrække tillægge tallene betydning.", står der i SKATs kvartalsrapport til Skatteudvalget pr. 30. september 2009.

Nye udfordringer bliver skattegabets for 2008 og 2009, hvor finanskrisen slog voldsomt igennem.

is